

(כל הזכויות שמורות)

אל תתעלב מן הרמזים כי לבון בכל זאת יהיה פעיל במערכת הבחירות. אייפער בשעה זו לפרט את תוכניתו, אולם קיימים כל הסיכויים כי יהיו בעלות חשיבות סנסציונית.

על אף כל ההכחות הרשמיות, אין כימעט ספק כי האוצר מתכוון לפיחות ערך הלירה, תוך חצי השנה הקרובה. המועד המדויק לא נקבע עדיין, אולם הוא לא יהיה לפני הבחירות.

ההסתדרות עומדת בפני זעזועים פנימיים חמורים. הגורם הישיר לכך היא החלטת מפא"י לנצל את ההסתדרות לצרכיה הביצועיים לקראת הבחירות, תוך רמיסת זכויותיהן של מפלגות המיעוט. בין השאר יגורם הדבר להתקפות אישיות חריפות על מזכיר ההסתדרות אהרון בקר, אשר על־אף שניבחר בהסכמת פנחס לבון, הפך לכלי בידי דוד בן־גוריון ויוסף אלמוגי.

תוצאה אפשרית אחרת, כגלל הפיכת "דבר" לביטאון בלתי־מסוויג של מפא"י: מפלגות המיעוט עשויות לבטל במאורגן ובאורח הפננתי את מינוי חבריהן ומוסדותיהן על העתון.

הכרזותיו של דוד בן־גוריון בחוץ־לארץ, כי ישראל תהיה מוכנה לקבל פליטים במסגרת של הסדר כולל, וכי רצויה לצרף את ברית־המועצות לערכה המשולשת לגבולות כמורחב, תפסק נשק כירי מפ"ם בשבועות הקרובים. מפ"ם, אשר תעמולת מפא"י מתארת אותה כסוכנת הקומוניסטים והערבים, תתקוף את בן־גוריון באותן האשמות בתוספת האשמה כי הוא מתנהג בצביעות.

במרינה

(המשך מעמוד 4)

קומה. השבוע צצה השאלה מחדש בצורה שונה.

באחד מן הבאנקים הגדולים נתקבלה המחאה בסך 20 דולר לזכות אדולף אייכמן, מן, ירושלים. היתה זאת תרומה של נדבן אלמוני מחוץ־לארץ, שרצה, כנראה, להביע בצורה זו את תמיכתו בנאשם.

בפני פקידו הבאנק עמדה בעייה קשה: איזה שער־חליפין להעניק לאייכמן? האם היא תייר, אשר מגיע לו שער גבוה יותר, או תושב, שאינו זכאי להטבה זו?

אחרי התייעצות עם משרד־המשפטים, נפתרה הבעייה בדרך של אלימינציה. נקבע שאייכמן אינו יכול להיחשב בשום פנים לתייר. התוצאה: השבוע הועמד הסכום לרשות אייכמן, לפי השער של 1.80 ל"י דוללר.

הם אהבו יהודים

מהי המנטאליות של איש ה.ס.ס. הרצחני? מה הריק את משמדי המיליונים? האם מסוגל כל אדם לבצע פעמים חסרי תקדים כאלה, או שמא דרוש לכך סוג מיוחד של בני־אדם?

העד לא הסביר בעדותו כיצד הגיעו ה"דברים לכך שדוקא יהודי נבחר לתפקיד הפסיכולוג הרשמי של בית־המשפט הצבאי הבינלאומי, ושהוסל דוקא עניו לפקח על שלומם הנפשי של 22 ראשי המישטר הנאצי עד ליום פסק־הדין. גרם לכך מיקרה משעשע: הצבא האמריקאי החליט שהוא רוצה באדם שתהיינה לו התכונות הבאות: שיהיה יליד ארצות־הברית, אורח ארצות־הברית, יודע גרמנית על בוריה, בעל מעמד מוכר בעולם המדע הפסיכולוגי, לובש מדי צבא ארצות־הברית, בעל נסיון בחקירת שבויים נאציים.

אחרי שנקבעו התכונות המבוקשות, הופיעו עלו מכוונת־המיון האדירות של הצבא ה"אמריקאי. באופן אוטומאטי הוציאה המכונה רק כרטיס מנוקב אחד — של הפרופסור גילברט. איש לב שם לב כי הוא יהודי.

גם 22 הנאצים הגדולים לא שמו לב לכך. הם קיימו מגע רצוף עם גילברט, שראה כמו כל קצין אמריקאי אחר, שפכו לפניו את לבם, השמיצו בפניו איש את רעהו (אחרי שהבטיחו להם שלא יספר את דברי האחד לשני). כאשר סיפר להם גילברט עצמו שהוא יהודי, הגיב כל אחד מהם בדרכו. אמר יוליוס שטרייכר. צורר־יהודים הפורנוגרפאי: "באמת, שמתו לב שיש לך קול יהודי". ואחרי רגע קט: "אחרי שגור כחתי לדעת שהיהודים לוחמים באומץ־לב כזה למען הקמת מדינה בארץ־ישראל, אני מוכן להעמיד את עצמי בראשם!" ואילו גרינג אמר: "מה יש? כמה מהחברים הטורבים ביותר שלי היו יהודים!"

בעוד ארץ שנים. במשך חצי יום, כאשר נתן גילברט את עדותו המאלפת על הנעשה ב־22 תאי הנאצים הגדולים, התקשר משפט אייכמן עם המשפט הגדול בנירנברג. באולם קמו לתחייה הדמויות הססגוניות שהטילו את תחיתן על אירופה כולה, וש־כימעט כולן כבר נפחו את גשמתן. הופיע הרמן גרינג, הענק הילדותי והברוטאלי, ש־בימיו האחרונים לא דאג לחייו, אלא להכ־ללת תמונתו בספרייה־היסטוריה של העתיד. הופיע ארנסט קאלטנברונר, עורך־הדין ה־אפור שירש את מקומו של היידריך, האיש אשר ניצח על השמדת היהודים וטען: "לא, לא, לא, לא ידעתי על זה מאומה." והופיע אלוף־מישנה רודולף הוס, מפקד אושויץ. ש־שלא היה בטוח אם הרג מיליון וחצי או שני מיליון וחצי. עליו אמר גילברט את משפטו המרשים ביותר: "הוס היה שרוי במצב של אישיות כללית, כמו תמיד, היה זה איש שחותרת המחת היתה טבועה על כל חייו, שידע כי גורלו למות, ושלא היה לו עניין אלא לענות על כל השאלות, כמכונה, תוך סירת העובדות כהחיייתן. הוס היה יוצא־דופן מבחינה זאת. כל האחרים ניסו להגדיל את כל האשמה על הולדת, על היטלר, על ה.ס.ס., על אייכמן. כולם העמידו פנים כאילו לא דעו מאומה. האנס פראנק, מושל פולין, שבתחום שלטונו נרצחו מיליונים, היה מוועזע כאשר ראה סרט על התמונות, קרא: "על זה דיברו עוד אלף שנים!" המארשל קייטל, רמטכ"ל שריו שנת החילות של הדרומאכט, טען שאילו ידע כל זאת, היה יורה ברגל בנו לפני שהיה נותן לו להתגייס ל.ס.ס.

עונה בוטרת. מה היה המניע להודיע זעות מוזיפת כללית זו? רק גרמני היה מסוגל להסביר זאת — ואמנם עשה זאת ה"ר רוברט סרבאציוס, סניגורו של אייכמן, בשעה שקם לחקור את גילברט. כל הנאשמים בנירנברג היו מוכנים להודות בפשעים נגד השלום. בעיניהם היו אלה פשעים אביריים, שאין להתבייש בהם. אבל הם הבינו כי לגבי רדיפת היהודים יהיה יחסו של העולם, וגם של העם הגרמני, שונה. על כן ניסו לעבור על פשעים אלה במגהץ, כדי להחליק את הקפלים. לדברי סרבאציוס, ניסו לעשות זאת על־ידי העברת

האם אדם נולד כאיש ה.ס.ס., או שהוא מתחנך להיות כזה? השבוע ישב מאחורי דוכן העדים של ה־משפט הגדול אדם שרצה לנסות להשיב על שאלות אלה. לפי הזמנת גדעון האוזנר, שקרא בהתרגשות: "אני יודע שאני, ואולי רבים אחרים, מביטים ששה שבועות לעבר התא ושואלים: איך זה יכול להיות מבחינת האיש? איך יכול להיות שאדם יגיע לידי כך, שייעשה את המעשים המתגלים לנגד עינינו, יומיום?"

ענה, בפעם הראשונה מאז ראשית ה־משפט, נתקל האוזנר בקיר אטום. החליטו שלושת השופטים, פה אחד: "לא נרשה עדות שמגמתה להראות שהנאשם היה מסור גל מבחינת אופיו לבצע את המעשים ה־מיוחסים לו בכתיבה־אישום, משום היותו איש ה.ס.ס. — וזאת מן הטעמים הכלליים המגבילים את קבלתה של עדות על אופיו של נאשם במשפט פלילי."

העתונאים והקהל, שמילאו את האולם עד אפס מקום, הפליטו אגוה של אכזבה. הכל הבינו כי מבחינה ציבורית היתה עדות זו יכולה להיות חשובה ביותר. אולם מיטת־הסדרים המשפטית, אליה נכבל גירור ה־שואה, הביאה בהכרח לקיצוץ רגליו של בירור זה. ושגיאתה של התביעה הכללית, שהגישה את המשפט נגד אייכמן בלבד, תחת להביא את אירגון ה.ס.ס. כולו כנאשם שני, התקמה שוב.

כרטיס מנוקב במכונה. האיש ש־רצה להשיב על השאלות ה־ה מוסמך לכך מאין כמותו. הפרופסור גוסטאב גילברט היה הפסיכולוג היחיד לו ניתנה ההזדמנות ל־ראיין ארוכות ותכופות את נאשמי משפט־נירנברג הגדול, ואת העדים הנאציים שהיו כלואים באגף מיוחד בעת ניהול המשפט.

האסטרטגיה של הגישה העקיפה

עולי הונגריה בישראל עשויים לגנות את קצין המשטרה יוסף זינגר. זינגר, בעצמו עולה מהונגריה, היה אחראי טמטס לשכה 06 להכנת העדויות בפרשת השמדת יהדות הונגריה. תועלה נגדו אשמה, כי לא מיאל את תפקידו כראוי, הגיש עדות (של האיש שראה את אייכמן מנואל בדם של ילד יהודי) בצורה רשלנית, שגרמה לעידעור מהימנות העדות, וכי נמנע מלגבות עדות מפי ניצולי ערי־השדה, אותם שלח אייכמן ראשונים להשמדה.

צפה לפתיחת ויכוח חריף על הנושא: האם שותפים ראשי התנועה הציונית לפשע השואה? שאלה אילמת זו, המרחפת באולם משפט אייכמן מאז נתגלה כי כבר ב־1941 נשלחו למוסדות הציוניים בירושלים ובלונדון דו־חיות מוסמכים ומפורטים על ההשמדה השיטתית, מבלי שזו תנקוט בכל פעולה, שימשה נושא לויכוח נוקב של אנשי־ציבור בהשתתפות יואל בראנד, העומד להתפרסם בגליון הקרוב של הדרשבועון אתגר. קרוב לוודאי כי משם יתנגלל הויכוח לבמות אחרות, יקיף את המדינה כולה, יביא לביורר יסודי של אחת השאלות המכריעות ביותר של תקופת השואה.

"הוועד הישראלי למען אלג'יריה החופשית" עומד להת" רחב. בימים הקרובים יודיעו מנהיגיה של אחת המפלגות על הצטרפותם לוועד זה (שהשתתפות בו היא על בסיס אישי), ויתרחבו פעולות ההטברה של הוועד בארץ ובחוץ־לארץ.

תנועת החרות תשתדל להכניס מספר שמות חדשים לרשימת־המועמדים שלה. המטרה: לטשטש את הרושם שרק המפלגה הליבראלית עושה למען משיכת כוחות חדשים לכנסת. בין המועמדים האפשריים: אחד מחברי קבוצת "המישטר החדש", בתנאי שזו תכריז רשמית שהיא חזלה מלהיות גוף פוליטי פעיל.

שבועון צרפתי חדש יראה אור בישראל, כימים הקרובים. יהיה זה לאקסיון ליבראל (הפעולה הליבראלית) של המפלגה הליבראלית. מכיוון שלא קיבלו רשיון להוציאו, יוצא מדי פעם כהוצאה ח־פעמית. עורכו: עורך־הדין שלמה כהן־ציון, הנחשב לאחת הדמויות הפופולריות בין עולי המרחק.